

DETSKÝ ČIN ROKA 2017

17. ROČNÍK PROJEKTU

sa koná pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Andreja Kisku.

ZAPOJTE SA
DO DETSKEJ
POROTY!

PODPORIŤ
DOBRÝ SKUTOK
ROVESNÍKOV JE TIEŽ
VEĽKÝ ČIN!

17. ROČNÍK PROJEKTU
prebieha pod čestnou záštitou
Ministerstva školstva, vedy,
výskumu a športu SR.

detský čin roka

Generálny partner:

Hlavný partner:

Mediálny partner:

Partneri:

Vážení pedagógovia,

Od roku 2012 pracujeme ako občianske združenie a to nám dovolilo sa viac sústrediť na prípravu a realizáciu vzdelávacích aktivít prepojených s projektom. Realizovali sme nasledovné vzdelávacie projekty:

Projekt Detský čin roka

Hlavný projekt Detský čin roka je každoročný školský projekt zameraný predovšetkým na netradičnú formu vzdelávania v oblasti etickej výchovy.

Škola dobrých skutkov – Modelové hodiny etickej výchovy

V roku 2014 sme pripravili 10 modelových hodín etickej výchovy na základe ISCED pre Etickú výchovu na základných školách. Materiály vďaka svojej univerzálnosti môžu byť použité aj na hodinách náboženskej výchovy alebo slovenského jazyka. Každá modelová hodina vychádza z reálnych listov o dobrých skutkoch detí, ktoré pedagógovia využívajú na motiváciu žiakov. Od roku 2015 je materiál voľne dostupný na našej webstránke a zaznamenali sme viac ako 17 000 stiahnutí, čo znamená, že materiál využívate pri vyučovaní.

Dobrý nápad 2015

Iniciovali sme vybrané základné školy, aby sa inšpirovali a realizovali jeden z dobrých nápadov projektu. Do projektu sa zapojilo 12 škôl. Deti a pedagógovia spoločne pripravili zbierky hračiek a našli v ich okolí ambulanciu či nemocnicu, kde hračky budú mať svoje nové miesto. Podrobný návod ako môžete projekt zrealizovať nájdete na našej webstránke.

Otvor oči, otvor srdce

V roku 2016 sme pripravili obsiahly inšpiračný materiál o robení malých dobrých skutkov, ktorý je prvou fázou projektu. Tento materiál v praxi testovali vybraní učitelia s rôznymi cieľovými skupinami – deťmi zo sociálne znevýhodnených rodín, rómskych komunít či špeciálnych základných škôl.

V roku 2018 plánujeme vytvoriť metodický manuál pre pedagógov a inštruktorov pracujúcich s deťmi z týchto marginalizovaných a znevýhodnených cieľových skupín.

V roku 2017 sme získali 1. miesto CENA NADÁCIE ORANGE v kategórii VZDELÁVANIE.

Radi by sme Vám všetkým poďakovali, pretože si myslíme, že to ocenenie patrí predovšetkým Vám, pedagógom, ktorí sprevádzate deti pri hľadaní správnej cesty k pozitívnym hodnotám a inšpirujete sa projektom Detský čin roka.

DETSKÝ ČIN ROKA 2017

Radi vás pozývame zapojiť sa do **17. ročníka projektu Detský čin roka**

Každý rok sme plní očakávaní ako deti vnímajú svet, ako vedia múdro a citlivo spracovať častokrát náročné výzvy a postaviť sa na stranu dobra.

Každý rok je to pre nás, organizátorov projektu, veľká zodpovednosť v spolupráci s výberovou komisiou vybrať jednotlivé príbehy v každej kategórii. Verte, vedeli by sme postaviť 3 – 4 takéto brožúry so skutkami, pretože príbehy sú silné a zmysluplné, ale bohužiaľ možnosti máme limitované a tak sme aj tento rok vybrali 35 príbehov v 7 kategóriách zo 100 zapojených škôl.

Každý rok je niečím špecifický a tento rok sa nazbieralo veľa krásnych listov, ktoré hovorili o nasledovných detských skutkoch:

- ♥ záchrana ľudských životov v rôznych nečakaných situáciách a nehodách
- ♥ zbieranie vrchnáčikov na pomoc ľuďom, ktorí to potrebujú
- ♥ rôznorodé finančné zbierky pre deti, ktoré potrebovali pomoc
- ♥ nezištná pomoc, rešpekt a spolupráca pri začleňovaní zdravotne postihnutých kamarátov v škole i mimo nej
- ♥ pomoc kamarátom a spolužiakom, ktorí vážne ochoreli
- ♥ pomoc ľuďom na ulici, či už bezdomovcom, starým alebo jednoducho neznámym ľuďom
- ♥ pomoc starým ľuďom v domovoch, prípravy rôznorodých aktivít pre seniorov
- ♥ vrátenie stratených cenných vecí ako peňaženky, mobily...
- ♥ zachránené mačičky, psíkovia, vtáčiky, žaby, salamandra, ježko, pieskomil húsenica, lesné zvieratá

Veríme, že aj tento rok sa príbehy stanú inšpiráciou pre vás i pre deti a spoločne načerpáte pozitívnu energiu a motiváciu pre ďalšiu podporu dobra.

Veľké poďakovanie, patrí vám, milí učitelia a vychovávatelia. Vaša podpora a práca s deťmi v projekte Detský čin roka je nezameniteľná a mimoriadne dôležitá.

Ďakujeme deťom, ktoré sa vedeli v správnej chvíli postaviť na stranu dobra a zachrániť životy, pomôcť v rodine, spolužiakom, kamarátom, iným ľuďom či prírode.

Ďakujeme deťom, ktoré nám o svojom skutku napísali.

Ďakujeme deťom, ktoré svojou vnímavosťou a citlivosťou vedeli rozpoznať dobré skutky iných detí a napísali nám o nich.

Ďakujeme i rodičom, susedom, známym i neznámym, ktorí sa rozhodli napísať o dobrých skutkoch detí a podporili tak myšlienku dobra a spolupatričnosti.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa do tohto spoločného reťazenia dobra zapojili.
Saša Broadhurst-Petrovická, koordinátor projektu a štatutár OZ Detský čin roka
Magdaléna Fábryová, koordinátor projektu

AKO PREBIEHA HLASOVANIE

V nasledujúcich mesiacoch október a november prebieha hlasovanie. Paralelne prebiehajú dve hlasovania: Detská porota a Online anketa pre verejnosť

Detská porota

To je etapa tohto celoročného projektu, ktorú, my organizátori, považujeme za najcennejšiu časť projektu. Je skrytá, nie medializovaná, ale veríme, že má veľký význam.

Projekt nechápeme ako súťaž, ale ako možnosť motivovať deti k pozitívnym hodnotám. Nominované príbehy čítajú pedagógovia s deťmi na vybraných vyučovacích hodinách a v školskom klube. Deti sú tak skutočnými pozitívnymi vzormi pre iné deti, ale i dospelých, čo je mimoriadne dôležité najmä dnes, keď žijeme krízu hodnôt.

V roku 2016 detské skutky získali spolu **167 348 hlasov** v detskej porote a do hlasovania sa zapojilo **819 slovenských škôl**.

Do škôl zasielame brožúry s nominovanými listami. Každý žiak môže dať svoj hlas jednému skutku, ktorý považuje za najcennejší, v každej zo šiestich kategórií a v kategórii Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin. Práve Detská porota rozhodne o tom, ktorých sedem skutkov získa ocenenie Detský čin roka 2017. Deti, ktorých dobré skutky získajú najväčšiu podporu detskej poroty, budú ocenené na slávnostnom vyhodnotení projektu v decembri 2017.

Prečítajte si s deťmi o dobrých skutkoch, zapojte sa do detskej poroty a pridajte hlas tomu, ktorý považujete za najcennejší.

Tešíme sa na Vaše hlasy.

Online anketa pre verejnosť v spolupráci s darcovským portálom ĽudiaĽuďom.sk
Anketu pre verejnosť organizujeme predovšetkým pre dospelých, ktorí touto formou môžu prispieť na projekt, podporiť dobro a hlavne sa inšpirovať dobrými skutkami detí. Jeden skutok za všetky kategórie, ktorý získa najväčšiu podporu verejnosti, dostane ocenenie Cena ĽudiaĽuďom.sk.

S pravidlami ankety hlasovania sa môžete oboznámiť priamo na portáli **ĽudiaĽuďom.sk** alebo prostredníctvom webstránky **DetskyCin.LudiaLudom.sk**

PRAVIDLÁ DETSKEJ POROTY

Súčasťou detskej poroty sa môžu stať žiaci základných škôl, špeciálnych základných škôl a primy až kvarty osemročných gymnázií tým, že sa zapoja do hlasovania.

Každý žiak môže dať svoj hlas jednému skutku, ktorý považuje za najcennejší, v každej zo šiestich kategórií a v Cene Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin.

Detská porota rozhodne o tom, ktorých sedem skutkov získa ocenenie Detský čin roka 2017. Deti, ktorých dobré skutky získajú najväčšiu podporu Detskej poroty, budú ocenené na slávnostnom vyhodnotení projektu v decembri 2017.

Každá škola, ktorá sa zapojila do ankety a ktorej žiak bude ocenený v jednej z kategórií, získa vecný dar.

Každá škola, ktorá sa zapojí do detskej poroty, bude zaradená do žrebovania o vecnú cenu.

Výber skutkov do každej kategórie pripravila výberová komisia v tomto zložení:

PaedDr. Mária Tekelová, zástupca Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR

Prof. PhDr. Erich Mistrík, CSc., Ústav humanitných štúdií

Mgr. Halka Marčeková, scenáristka programov pre deti

Patrícia Jariabková, moderátorka

Ľubica Zelizňáková, psychológ – LVS Bratislava

Saša Broadhurst-Petrovická, koordinátorka projektu

HLASOVANIE

Každý žiak môže dať svoj hlas jednému zo skutkov v každej zo šiestich kategórií a tiež v Cene Sašky Fischerovej – Malý veľký čin.

1. Záchrana života
2. Pomoc v rodine
3. Pomoc rovesníkom
4. Pomoc ľuďom
5. Pomoc prírode
6. Dobrý nápad

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin

Svoje hlasovanie zaznamenajte na hlasovací lístok,
vzor ktorého nájdete v tomto materiáli.

Prosíme pedagógov a žiakov, aby zasielali hlasovacie lístky najneskôr
do 30. novembra 2017 na adresu:

OZ Detský čin roka
Ševčenkova 21, 85101 Bratislava

Hlasovať môžete aj na
www.detskycin.sk

I. kategória: ZÁCHRANA ŽIVOTA

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Odvaha, risk, rozvaha
- ♥ Zodpovednosť a následky
- ♥ Normy, zásady, dodržiavania pravidiel
- ♥ Duchapritomnosť, samostatnosť, spolupráca
- ♥ Hodnota ľudského života
- ♥ Vedieť podať prvú pomoc
- ♥ Skúška charakteru v krízovej situácii
- ♥ Hodnoty: skromnosť, nezištnosť, obetavosť

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII ZÁCHRANA ŽIVOTA

Záchrana ľudského života / list A

Tomáš a Viktor pomohli neznámej pani, ktorá dostala infarkt

„Ja a môj kamarát Viktor sme sa rozhodli, že sa ideme bicyklovať. Na chodníku som zbadal akúsi kopy vecí. Fialový kabát, klobúk, nohavice, kabelka, opodiaľ rozbité okuliare. Zakričal som na Viktora. Postupne sme sa približovali a zrazu sme uvideli staršiu pani, ako leží nehybne na zemi. Rýchlo sme zoskočili z bicyklov. Začali sa nám triasť ruky. Nevedeli sme, čo robiť. Obaja sme naraz začali telefonovať na linku rýchlej zdravotnej služby. Viktor po bezúspešnej telefonickej komunikácii odložil telefón a naklonil sa nad pani. Dal ju do stabilizovanej polohy, zaklonil jej hlavu, vyčistil ústa a poskytol dýchanie z úst do úst. Ja som sa medzitým dovolal operátorky rýchlej zdravotnej služby. Začal som jej vysvetľovať dosť nesúvisle. Operátorka ma zastavila a začala sa ma pýtať, čo sa stalo, kde sa nachádzam, ako sa volám. Všetko som jej vyrozprával. Povedal som jej aj to, čo už urobil Viktor. Povedala, že tam máme ostať, na miesto bude vyslaná záchranka. Ja i Viktor sme boli v strese. Neviete si ani predstaviť, ako sme sa cítili. O to viac, keď ľudia prechádzali okolo úplne nešípmo, ľahostajne. Autá síce spomaľovali, ale nikto nezastavil a neprišiel sa opýtať, čo sa deje. Nakoniec prišiel môj otec a spolu sme počkali na záchranku. Neznámu pani odviezli do nemocnice. A ako sa to celé skončilo? Viktorova mama je lekárka. Zistila, že staršia pani mala infarkt a čas v jej prípade hral veľmi dôležitú rolu. Povedala, že to bolo z našej strany hrdinské, odvážne a hlavne ľudské. Staršia pani sa nám nepodakovala a ani nás nevyhľadala. No my vieme, že jej niekto o našom čine povedal.“

List napísali a skutok vykonali Tomáš Kerestvey a Viktor Verebes, v šk. roku 2016/2017, žiaci 8. triedy, ZŠ Pri Podlužianke 6, Levice

Záchrana ľudského života / list B

Vierka zachránila kamarátku, ktorá sa topila

„...S kamarátkou sme sa rozhodli, že sa pôjdeme prejsť popri rieke Topľa, lebo je tam ticho a pekná príroda. Prešli sme cez veľký most a trochu sme sa začali báť. Nádherný spev vtákov

vystriedal nepríjemný hukot vody. Viki bola zvedavá, či je voda ešte veľmi studená. Klakla si a v tom sa šmykla a spadla do vody. Začula som krik, ale Viki nikde. Začala som utekať popri rieke. Nikto nebol nablízku. Nikto mi nepomôže, iba ja. Vedela som, že musím niečo spraviť, ved takto nás to učia v škole. Ale učia nás aj, že poskytujeme pomoc, kým neohrozíme svoje zdravie. No a ja som tiež nevedela plávať. O chvíľu som ju zazrela nad hladinou. Bolo to strašné, triasla som sa a plakala. Nevieam, kto mi dodal odvalu a podala som Viki ruku. Veľmi som sa o ňu bála. Ťahal ju prúd, ale ja som ju za nič na svete nechcela pustiť. Povedala som si: „Jeden za všetkých, všetci za jedného.“ Po chvíli som spadla do vody aj ja. Topili sme sa už obidve a klesali pomaly pod hladinu. Ani jedna z nás nevedela plávať. Chytili sme sa za ruky a navzájom sme sa vyťahovali nad hladinu. Nedarilo sa nám to a už sme veľmi ani nevládali. V ústach sme mali plno vody a skučali sme ako malé šteniatka. Odrazu som nahmatala drevo, aj Viki a kričala, nech sa chytí. Ani neviem ako a vytiahla som ju na breh. Bola to pre nás nekonečná chvíľa. Premočené, uzimené sme sa na brehu objali a rozplakali. Možno sme sa už nikdy nemuseli vidieť. Celou cestou domov sme sa držali za ruky, lebo sme sa stále o seba báli. Už sme nevnímali vôňu orgovánu, ani krásu prírody, ale cenu života. Domov sme sa vrátili s plačom a s našim tajomstvom, lebo sme to nikomu nepovedali. Ale jedno viem „v núdzi poznáš priateľa“ a z nás sa stali ešte väčšie kamarátky.“

List napísala a skutok vykonal Viera Tancošová, v šk. roku 2016/2017, žiačka 7. triedy, ZŠ Čaklov 1

Záchrana ľudského života / list C

Boris pomohol starej pani a zavolał záchranku

„Zobudil som sa do sychravého októbrového rána a moja smutná nálada pokračovala. Včera mi zomrela prababka a moje myšlienky sa vracali na všetko, ako som si ju pamätala a čo všetko sme spolu zažili. Rozmyšľal som nad životom, ako môžeme byť jeden deň tu a na druhý deň už nemusíme. Potreboval som ísť von. Vybral som sa pozrieť môjho kamaráta na kolobežke po hrádzi popri Váhu. Hrádza bola pustá, až na jednu starú pani s dvoma taškami, ku ktorej som sa pomaly blížil. Videl som ako sa jej ide ťažko a kymácala sa. Prešiel som okolo nej a už som len počul – „Pomóc!“ Hneď som zastal, obzrel sa za seba a tá stará pani ležala s taškami na zemi. Zoskočil som z kolobežky a bežal za ňou. Pýtal som sa jej, čo sa stalo, ako sa cíti, či je jej zle, no veľmi nereagovala. Pamätám si, ako mi strašne bilo srdce a hovoril som si, že toto zvládnem. Začal som na ňu opäť hovoriť, že či berie nejaké lieky, prikývla a potom zo seba dostala, že ich nemá pri sebe. Neváhal som volať na 112. Po pár zvoneniach sa ozvala pani na druhej strane. Predstavil som sa jej a opísal čo sa stalo a ako potrebuje staršia pani pomôcť. Pani mi neverila a preverovala si to ešte raz, presne kto som a čo sa stalo a kde sa nachádzam. Všetko som jej zopakoval ešte raz a keď mi uverila, tak mi začala radiť a vysvetľovať, ako mám pomáhať. Ak mám pri ruke vodu, mám jej dať napiť, ovlažiť jej tvár, komunikovať s ňou a čakať na záchranárov. Strašne som sa bál, aby táto pani prežila, nechcel som, aby zomrela aj keď som ju nepoznal. Čakal som a konečne sa pristavil pri mne cyklista, začal mi pomáhať a všetko som mu vyrozprával, ako pani padla a že už čakám záchranku. Keď som započul zvuk sanitky, hneď som vybehol za nimi ku ceste. Doktor ma pochválil a opýtal sa ma, ako sa cítim. Odpovedal som mu, že je to celkom adrenalin a že som na seba trochu pyšný, že som to zvládol. Starú pani naložili do sanitky a ja som naskočil na kolobežku a rýchlo išiel za kamarátom. Bál som sa o tú pani. Večer som poprosil tatina

a on volal do nemocnice, kde sa dozvedel, že tá pani dôchodkyňa žije a je v poriadku. Celý večer som mal dobrý pocit, že som dokázal niekomu zachrániť život. Číslo 112 si už pamätám od malého detstva, často som s maminou cestoval autom a rozprávali sme sa o tom, čo musí človek robiť v situáciách, keď je niekto zranený a potrebuje pomoc. Ponaučenie: Buď kludný a nepanikár, keď voláš 112.“

List napísal a skutok vykonal Boris Eliáš, v šk. roku 2016/2017, žiak 6. triedy, ZŠ Ul. L.Novomeského 11, Trenčín

Záchrana ľudského života / list D

Anna si zachovala chladnú hlavu a zavolala pomoc k mame, ktorá odpadla

„Niekedy začiatkom školského roka som zažila veľmi nepríjemnú skúsenosť. Večer som písala domáce úlohy do školy a potrebovala som sa poradiť s mamkou, pretože som si nebola istá, či mi vyšiel dobrý výsledok. Otec bol na služobnej ceste preto som sa nemala s kým poradiť okrem mamy. Prišla som za ňou a zdalo sa mi divné, že leží v tme akoby spala a pri tom bolo celkom skoro. Opýtala som sa, či je v pohode a mamka mi odpovedala, že ju iba bolí hlava pretože má vysoký tlak. Opýtala som sa, či jej treba niečo doniesť, alebo či potrebuje nejakú inú pomoc. Mamka ma poprosila aby som ju odprevadila do kúpeľne, pretože jej bolo na vracanie a chcela si opláchnuť tvár studenou vodou. Keď si mamka opláchlala tvár zrazu odpadla. Strašne som sa zlakla, ale snažila som sa jej nejako pomôcť a na to som potrebovala chladnú hlavu. Ako – tak som ju pridržala, aby nespadla, lenže nebola som dosť silná ju udržať a preto som ju chcela položiť na zem. Trošku som sa prepočítala a omylom som ju udrela hlavou o podlahu. Lenže mám pocit, že iba vďaka tomu sa prebrala. Hneď ako sa mamka prebrala, zbehla som po mobil a zavolala záchranku. Kým sme na ňu čakali, pomohla som mamke do obývačky a posadila ju na gauč. O asi 5-10 min. prišla záchranka, zmerali mamke tlak a povedali, že si ju musia zobrať, pretože tlak má naozaj vysoký. Mamka nás najprv nechcela nechať samých, ale presvedčila som ju, že my budeme v pohode a budeme radi, ak aj ona bude v dobrých rukách. Ráno sa mamka vrátila a už jej bolo lepšie. Som rada, že som dokázala zachovať chladnú hlavu a privolať pomoc.“

List napísala a skutok vykonala Anna Bondarenko, v šk. roku 2016/2017, žiačka 7. triedy, ZŠ Wolkerova 10, Bardejov

Záchrana ľudského života / list E

Viktória ošetrila vážne zraneného bezdomovca

„Raz, keď sme sa s rodičmi prechádzali Levočou, stala sa veľmi zvláštna udalosť. Prechádzali sme sa smerom k reštaurácii zvanej Bašta, keď na schodoch v bezvedomí ležal jeden bezdomovec. Bol vážne zranený. Zavolala som mobilom sanitku, no záchranár, ktorý mi zdvihol telefón, mi povedal, že ho poznajú a že mu pomôcť netreba. V tom čase som už rok navštevovala zdravotnícky krúžok a v aute sme mali lekárníčku. Rozhodla som sa, že mu pomôžem. Ošetrila som mu zlomenú nohu i ruku. Spolu s rodičmi sme ho odviezli do nemocnice, kde ho odmietli ošetriť. Nakoniec, po dlhom vybavovaní a presvedčaní, ho predsa len ošetrili. Po dvoch dňoch nám dali vedieť, že ten pán zomrel. Bola to moja prvá záchranná akcia v živote.“

List napísala a skutok vykonala Viktória Vranová, v šk. roku 2016/2017, žiačka 5. triedy, ZŠ Povýšenia sv. Kríža, Smreková 38, Smižany

2. kategória: POMOC V RODINE

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Každodenné povinnosti v domácnosti, delba práce
- ♥ Docenenie rodičov, úcta k ich práci
- ♥ Láska a rešpekt voči jednotlivým členom rodiny
- ♥ Vzťah k starým rodičom – čo všetko pre nás urobili a čo môžeme urobiť my pre nich
- ♥ Pociť zmysluplnosti našich skutkov voči najbližším
- ♥ Spoluzodpovednosť a spolupatričnosť v rodine
- ♥ Schopnosť a ochota zastúpiť dospelých členov rodiny v krízových situáciách
- ♥ Lenivosť – schopnosť ju prekonať
- ♥ Dobrý skutok – čo je samozrejmosť a čo hodné ocenenia

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC V RODINE

Pomoc v rodine / list A

Paľo pomáhal dedkovi i babke v neľahkej rodinnej situácii

„Volám sa Paľo Kováč, chodím do 5. ročníka základnej školy. O mňa a o mojich súrodencov sa stará naša babka. Mama nás opustila, keď sme boli ešte malé deti. A otec je vo väzení. Dedko nám už zomrel. Môj dedko bol veľmi chorý, mal rakovinu. Ešte keď bol dedko zdravý, chodili sme spolu do lesa na drevo. Každý deň sme chodili spolu na vodu, aby mala babka z čoho variť a aby sme sa mali čím umývať. Spolu s dedkom sme sa starali o prasiatko, aby sme mali mäso. Dedka som mal veľmi rád, bol to dobrý človek. Dobré sa o nás staral. Mal auto a keď som chodil do prvého ročníka, každé ráno ma odviezol do školy a každé poobedie ma zase odviezol domov, do našej osady. Veľmi mi chýba, niekedy za ním plačem. Moja babka plače za dedkom každý deň. Keď bol dedko chorý, pomáhal som babke starať sa oňho. Obracali sme ho na posteli, podával som mu vodu, keď bol smädný. Keď babka navarila obed, krmil som ho. Niekedy bol dedko veľmi tučný, ale potom keď mal rakovinu schudol. Jeť mu vôbec nechutilo. Niekedy ma dedko poprosil, aby som mu masíroval nohy, lebo ho veľmi boleli. Teraz, keď bývame sami, bez dedka, pomáham babke. Každý deň keď prídem zo školy idem rúbať drevo. Niekedy dávam pozor na svojich mladších súrodencov, keď je babka u lekára. Veľmi by som chcel, aby bol dedko na mňa v nebi hrdý a aby mal zo mňa radosť.“

List napísal a skutok vykonal Pavol Kováč, v šk. roku 2016/2017, žiak 5. triedy, Špeciálna základná škola, J. Fabiniho 3, Spišská Nová Ves

Pomoc v rodine / list B

Michaela pomáha rodičom s ťažko chorým bračekom

„...Vytúžený braček nemal ešte ani rok a pol, a vtedy to prišlo. Najprv to boli len občas slabé záchvaty v pravej rúčke. Tak možno raz v týždni. Matejkova rúčka bola stále slabšia. Zhoršovalo

sa to tak, až mal záchvaty trikrát v týždni. Báli sme sa. Mamka nás stále prosila, aby sme si ho všimali, keď ona mala doma prácu. Aby sme ho nikdy nespustili z očí a hneď ju volali, ak sa nám niečo nebude pozdávať. To najhoršie ešte len prišlo. Záchvaty tri aj štyrikrát za deň, celá rodina v strachu. Nakoniec skončil v nemocnici. A mamka bola s ním. Vtedy som vedela, že musím byť silná. Ocko ma potrebuje a aj moja mladšia sestra. Pomáhala som zo všetkých síl, upratovala, umývala riad. Mamka bola preč veľmi dlho. Pre mňa to boli nekonečné chvíle... Matejkovi zistili nádor v hlavičke. Čakala ho operácia, po ktorej ho preberali celý týždeň. Veľmi mi už chýbali. S mamkou som rozprávala iba cez mobil. Nakoniec sa lekári rozhodli, že ich pustia domov, kým sa bude čakať na ďalší termín operácie. Doma boli dva týždne. A zase boli naspäť v nemocnici. Ďalšia operácia, o týždeň ešte jedna. Bolo to ako začarovaný kruh! Mamka stále hovorí, že to zvládol iba vďaka nám, že sme boli také silné a vďaka všetkým dobrým ľuďom, čo sa za neho modlili. Teraz má Matejko už päť rokov. Veríme, že to najhoršie má za sebou. Chodí na kontroly na onkológiu MRI hlavy. Z ďalšej operácie majú rodičia veľký strach. Matejko totiž dostáva aj vysoké horúčky, vraj sú to pravidelné cyklické teploty. Vtedy pomáham mamke vymieňať zábaly, zmerať bračkovu teplotu. Užívame si dni, keď je zdravý. Čaká ma, kedy prídem zo školy, hneď ma vystíska a prosí ma, aby som sa s ním hrala. Nechodí do škôlky, tak sa spolu so sestrou s ním hráme na škôlku doma. Nevie, ako dlho tu s nami bude, a preto každá chvíľka je pre nás výnimočná. Ja som sa narodila so znamienkom na tvári. Mám za sebou tri operácie, časť znamienka mi odstránili. Nemám to ľahké, keď sa ma mnohí pýtajú ešte aj teraz, čo mám na tvári. Nájdu sa aj takí, čo sa zo mňa smejú. Verím, že všetko zlé sa raz na dobré obráti. O rok, ak bude všetko v poriadku, pôjde Matejko do školy. Budem veľká sestra hrdá na môjho malého brata... Môj vysnívaný malý braček."

List napísala a skutok vykonala Michaela Surdeníková, v šk. roku 2016/2017, žiačka 7. triedy, ZŠ Centrálna 464, Svidník

Pomoc v rodine / list C

Simona sa stará o svoje sestričky ako druhá mama

„Simona je žiačka štvrtého ročníka základnej školy. Medzi deťmi v triede pôsobí ako tiché dievča. Na pohľad vyzerá Simona ako úplne normálne dieťa svojho veku. No nie je to tak. Simonka má veľmi ťažký život. Oproti svojim rovesníkom sa musí boriť s mnohými problémami, o ktorých oni ani netušia. Má 5 sestier. Ocko jej nedávno umrel, ostali samé dievčatá s mamkou. Bývajú v biednom domčeku v malej dedinke, nemajú pitnú vodu, všetky sú v jednej izbe, ktorá im slúži ako spálňa, kuchyňa, kúpeľňa i obývačka. Vo vedľajšej izbe býva babka – ockova mamka – o ktorú sa dievčatá starajú. Simonkina mamka nie je nikde zamestnaná, lebo od 6 detí ju nikto neprijme do zamestnania. Jej najstaršia sestra Sabrina je v piatom ročníku a dve sestry Peťka a Slávka chodia do škôlky. Zdenka je doma s mamkou a predposledná sestrička je v ústavnej starostlivosti, lebo má rásštep chrbtice. V tejto ťažkej rodinnej situácii je Simona pre svoju mamku a aj celú rodinu veľkou pomocou. Keďže do ich dediny príde autobus len ráno a poobede, je Simona zodpovedná za svoje sestry, ktoré pravidelne každé ráno v týždni vodi do škôlky. Nasadnú na autobus a drobná Simona ťahá svoje dve sestry do škôlky. Uťahaná z rannej šichty nastupuje na svoju sichtu v školských laviciach a snaží sa udržať v známkovom priemere. Po vyučovaní uteká nakúpiť, keďže v ich dedine nemá tú možnosť a potom šikovne beží po svoje sestry do škôlky, aby všetky tri stihli poobedňajší autobus domov. Inak by museli

aj s nákupom čakať na dobrodinca s autom a taký sa málokedy nájde. Simonka je jedno úžasné dieťa, vychovávané krutým životom. Pre všetko, čo robí kvôli mamke a sestram jej patrí od nás veľké uznanie a obdiv. Je pre nás všetkých, ktorí ju poznáme, vzorom obetavosti a lásky.“

List napísala Mgr. Zuzana Vnenčáková - pedagóg, skutok vykonala Simona Grivalská, v šk. roku 2016/2017, žiačka 4. triedy, ZŠ Štúrova 231/123, Spišská Stará Ves

Pomoc v rodine / list D

Erika napriek zdravotným problémom obdivuhodne zvláda starostivosť o chorých rodičov

„Volám sa Erika. Často chodievam na preliečenie do nemocnice. Mám od narodenia nevyliciteľnú chorobu, s ktorou zápasím každý deň. Problémy sa mi niekedy zhoršia, tak ako aj teraz. Ležím na detskom oddelení, kde ma už všetci poznajú. Keď som hospitalizovaná, často myslím na svojich blízkych. Mám úžasných rodičov, ale máme dosť smolu... Sme všetci chorí. Ocinovi asi pred jeden a pol rokom zistili nádor na obličke, a preto sa musel podrobiť operácii. Stále chodievajú na lekárske kontroly. Vtedy musíme doma všetko zvládať a robíme to, čo robievajú ocko. Maminke cez letné prázdniny zistili rakovinu kostnej drene. Chodila na dialýzu, aby sa jej čistila krv, a potom jej ju nazad transplantovali. Bolo to desať najkritickejších dní jej života. Toto obdobie bolo ťažké aj pre mňa. Okrem tohoto ochorenia má od narodenia degeneráciu očnej sietnice, ktorú som zdedila aj ja, aj môj brat. Ja som počas maminkej hospitalizácie robila doma všetky práce, ktoré bolo treba doma urobiť, či už pranie, riadenie, a spolu s bratom aj varenie. Okrem mojich školských úloh bolo toho dosť veľa. Keď sa mamina vrátila z nemocnice domov, bola v dosť ťažkom zdravotnom stave. Pamätám si na chvíle, keď mamina nevládala ani vstať z postele. ...S ocinkom sme jej robievali raňajky do postele, a aby jej viac chutili, tak sme si aj my zobrali ku nej taniere a spolu sme raňajkovali. Vtedy nám bolo ľahšie. Keď boli obaja rodičia v nemocnici, tak všetku prácu sme robili my s bratom – nakupovanie, riadenie, varenie, učenie... Nebolo to veru ľahké. Keď sa vrátili z nemocnice, boli rodičia milo prekvapení, že sme to spolu zvládli. Myslím, že to všetko preto, lebo sme správna rodina, patríme k sebe, potrebujeme sa a držíme stále spolu. Tak to musí byť aj naďalej. Som pripravená pomáhať ďalej...“

List napísala a skutok vykonala Erika Bavalová, v šk. roku 2016/2017, žiačka 8. triedy, ZŠ pri ZZ, Nám. L. Svobodu 4, Banská Bystrica

Pomoc v rodine / list E

Renátka sa obetavo stará o ťažko chorú sestričku

„Renátka je šikovná mladá dievčina, ktorá minulý rok skončila našu školu a je prváčka na strednej. Nikto okrem jej najlepších kamarátok nevedel, že zatiaľ čo ony si môžu vyjsť s kamarátkami, ona sa so svojou mamkou stará o ťažko zdravotne postihnutú sestričku Angiku. Angika nechodí, ani nerozpráva a jej stav je komplikovaný po mozgovej obrne. Pridala sa k tomu aj epilepsia, má ťažko postihnutý mozog. Vyžaduje neustálu každodennú opateru. Renátka sa strieda v opatere s mamkou a v jej prístupe cítiť veľkú lásku k sestre. Naučila sa variť, piecť, upratovať oveľa skôr ako jej rovesníčky. Opatrovanie sestričky neberie ako záťaž, ale ako prejav lásky. Veľmi si vážim jej skromnosť a zodpovednosť.“

List napísala Otilia Sabolová – pedagóg, skutok vykonala Renáta Brečková, v šk. roku 2016/2017, žiačka 9. triedy, ZŠ Júlie Bilčíkovej, Budkovce 355

3. kategória: POMOC ROVESNÍKOM

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Integrácia zdravých a postihnutých detí
- ♥ Ľudské práva
- ♥ Zastať sa slabšieho
- ♥ Schopnosť rozlíšiť dobré a zlé
- ♥ Hodnota priateľstva a schopnosť obetovať sa a podeliť sa
- ♥ „Hanba“ robiť dobré skutky, „frajerina“
- ♥ Vedieť sa v kolektíve spojiť pre dobrú vec
- ♥ Hodnota slova ĎAKUJEM

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC ROVESNÍKOM

Pomoc rovesníkom / list A

Starší žiaci pravidelne pomáhajú mladším spolužiakom ako mentori

„Školský rok 2016/2017 sme vyhlásili na našej škole rokom tolerancie, v rámci ktorého sme spustili tzv. program mentorov. Na začiatku školského roka špeciálny pedagóg, Ildikó Kásaová a výchovný poradca, Monika Kulcsárová oslovili našich gymnazistov s možnosťou ponúknuť svoju pomoc tým žiakom ZŠ alebo gymnázia, ktorí z niektorých predmetov neprospeievajú, potrebujú individuálny prístup či tempo k osvojeniu si učiva, resp. jeho prehlbovaniu. 36 gymnazistov sa zapojilo do tejto dobrovoľnej činnosti, stali sa mentormi 62 žiakov ZŠ a Gymnázia. Počas školského roka týždenne raz im venovali hodinu zo svojho času. Pomáhali im pri písaní domácich úloh, pri príprave na písomky, slohové práce, testy, alebo im vysvetlili ešte raz prebraté učivo. Žiakom niekedy stačilo darovať úsmev, úprimný pohľad, byť zvedavý na ich každodenné problémy. Individuálny prístup týmto žiakom pomohol zlepšiť sa, mať lepší prospech na koncoročnom vysvedčení. Tí, ktorí boli mentormi, zažili počas roka, aké je ušlachtilé darovať iným zo svojho času, talentu.“

List napísala Alžbeta Iróová – zástupkyňa riaditeľa, skutok vykonali v šk. roku 2016/2017 žiaci Základnej školy a Gymnázia s VJM, Dunajská 13, Bratislava

Pomoc rovesníkom / list B

Alan pohotovo zareagoval a pomohol uzinenému a stratenému dievčatku

„Náš žiak športovej triedy Alan bol so svojimi rodičmi na výlete v Tatrách. Keď sa viezol na lanovke, zbadal mimo zjazdovky malé dieťa, ktoré sa v hmlistom počasí a veľkej hmle pravdepodobne odpútalo od svojej skupiny a stratilo. Alan neváhal a ihneď mu bežal na pomoc.“

Bolo to malé sedemročné dieťa z Českej republiky, ktoré bolo uzímené a vystrašené. Kým ostatní dospelí lyžiari iba oznámili hliadke udalosť, náš žiak sa rozhodol mu pomôcť. Keď na miesto dorazila hliadka, už pri nej našli nášho žiaka, ktorý dieťa upokojoval, čo mu zjavne pomohlo. Dieťa síce nebolo v nebezpečnom teréne, ale vzhľadom na hmlu a chladné počasie mohlo utrpieť aj vážnejšiu ujmu na zdraví. Jeho čin ocenila aj hliadka z lyžiarskeho strediska na Štrbskom plese. V tejto situácii sa zachoval veľmi zodpovedne a to na rozdiel od mnohých dospelých, ktorí tiež lyžovali, videli zatúlané dieťa, no nezasiahli. Preto sme radi, že máme takéhoto žiaka a zároveň by sme sa mu chceli v mene všetkých poďakovať.“

List napísala Mgr. Katarína Martincová – pedagóg, skutok vykonal Alan Michálek, v šk. roku 2016/2017 žiak 8. triedy, ZŠ Školská 235/10, Považská Bystrica

Pomoc rovesníkom / list C

Prváci pomáhajú zdravotne postihnutému Jakubkovi a Jakubko inšpiruje spolužiakov

„Naša pani riaditeľka ma poverila dôležitou úlohou, ktorá sa stala pre mňa zároveň výzvou a zverila mi triednictvo I. C triedy, ktorej žiakom je výnimočný chlapec so zdravotným postihnutím Jakubko. Jakubko sa narodil s vrodenou vývojovou vadou, ktorá postihuje najmä kostrový systém. Ľudia s týmto postihnutím dorastajú do výšky 125 cm. Majú dlhý trup a krátke končatiny. Jakubko teraz meria 94 cm. Okrem toho má zúženú Eustachovu trubicu a 8 zákrokov s implantovaním stipúl v uchu. Po jeho operácii sme sa veľmi tešili na jeho návrat do školy. Jakubko je skvelý chlapec, ktorý sa teší zo života a rozdáva nám pozitívnu energiu. Má výborný hudobný sluch. Hrá na bicie nástroje a je úspešný. Jeho skromnosť, sila vôle, dobrota jeho srdiečka majú blahodárne účinky na žiakov mojej triedy. Jakubko je silná osobnosť. Patrí medzi najšikovnejších žiakov I. C triedy. Veľmi rád a krásne číta. Medzi spolužiakmi je obľúbený. Každý deň im ukazuje, že všetko ide ľahko pri správnom prístupe a hlavne preto, že sám chce na sebe pracovať a nevzdáva sa. Je náš statočný bojovník. Vždy sa s chuťou zapája do vyučovacieho procesu a my všetci sa mu snažíme byť nápomocní. Jakubkovi pomáhajú spolužiaci každodennými dobrými skutkami. Pred každou vyučovacou hodinou sa striedajú pri príprave pomôcok na jeho školskú lavicu. Počas vyučovacích hodín ho spoločne kontrolujeme. Ak porozumel výkladu učiva a zadaným úlohám vždy ho pochválime a povzbudíme. Okrem toho je vedený aj k samostatnosti tak, ako aj jeho rovesníci. Po vyučovaní mu deti pomáhajú uložiť školské pomôcky do aktovky. Deti a pani vychovávateľka mu asistujú aj v školskej jedálni. Zapája sa s nami do rôznych aktivít nielen počas vyučovania, ale aj po vyučovaní. V našej triede vládne priateľská atmosféra. Sme ako jedna veľká rodina. Moji žiaci a rodičia sa s ním stretávajú aj v popoludňajších hodinách pri rôznych hrách. Veľmi rád sa bicykluje. Čas ukázal, že pri vzájomnej pomoci ide všetko ľahšie. Som šťastná, že práve mne zverila pani riaditeľka Jakubka. Jakubko úspešne zvládol prvý ročník. Patrí mu veľká pochvala. Je živým príkladom pre všetky zdravé deti, ktoré sú inšpirované skutočným vzorom svojho spolužiaka...“

List napísala Mgr. Mária Michalíková – pedagóg, skutok vykonal v šk. roku 2016/2017 kolektív žiakov 1. triedy, Základná škola, Ulica P. Dobšinského 746/5, Prievidza

Pomoc rovesníkom / list D

Zuzka pomohla dlhodobo chorej Danke úspešne absolvovať ôsmy ročník ZŠ

„Niekedy si ani neuvedomujeme, ako na pohľad malé, bezvýznamné činy môžu chorému človeku neskutočne pomôcť. Volám sa Daniela a mám 14 rokov. Koncom augusta minulého roka som z plného zdravia začala nestabilne chodiť. Začala som pociťovať únavu a potácať sa zo strany na stranu, ako keby som si dala nejaký alkoholický nápoj. Keď som v septembri nastúpila do školy, bolo to už na nevydržanie. Zo začiatku som to dokázala kontrolovať, ale neskôr si to už všimli rodičia i spolužiaci. Lekári mi diagnostikovali chronický zápal nervov. Liečba v nemocniciach trvala skoro štyri mesiace a domáca ešte tri. Boli horšie chvíle, kedy som sa vôbec nevládala postaviť na nohy, ale aj lepšie, keď som potajme skúšala chôdzu aj sama. Veľmi som túžila dokončiť ôsmy ročník a pokračovať so spolužiakmi ďalej. Okrem rodiny či učiteľov počas mojej choroby pri mne vždy stála moja dobrá kamarátka Zuzka. Veľmi mi pomohla so školou, keď mi denne posielala a nosila domáce úlohy a poznámky z prebratého učiva. Bola to pre mňa a mojich rodičov obrovská pomoc. Keď som na tom bola dosť zle, snažila sa ma rozveseliť. A teraz, keď už chodím do školy, mi pomáha s presunmi do učební, či nosením vecí, keďže to ešte úplne nevládam. Aj obrazne, aj fyzicky sa o ňu môžem oprieť. A za to jej patrí veľké ĎAKUJEM, pretože si uvedomujem, že mi pomáha dobrovoľne, aj keď by to robiť nemusela. Je to skutočná priateľka.“

List napísala Daniela Sabová, skutok vykonala Zuzana Novotná, v šk. roku 2016/2017
žiaci 8. triedy, ZŠ Juh 1054, Vranov nad Topľou

Pomoc rovesníkom / list E

Nikola pomohla novému spolužiakovi s matematikou

„V tomto školskom roku k nám prišiel do triedy nový spolužiak. V prvých mesiacoch sme ho všetci v triede chceli spoznať. Žiaľ, po čase nebol veľmi obľúbený a zle sa učil. Všimla som si jeho problém a chcela som s tým niečo dobré urobiť. Preto som prišla k nemu a navrhla mu pomoc v učení. Povedal, že má problémy s matematikou. Dohodli sme sa teda, že sa stretneme po vyučovaní v triede a niektoré príklady z matematiky mu vysvetlím. V prvom momente pri vysvetľovaní príkladov som mala dojem, že má problém s pamäťou. Ak som sa ho niečo opýtala, napríklad či vie, ako sa menia zlomky na základný tvar, povedal mi, že nie. Tak som sa ho pýtala ďalej: „Chceš, aby som ti pomohla pochopiť učivo z matematiky?“ Smutne na mňa pozrel a povedal mi „Áno.“ Sadla som si k nemu so svojim zošitom a trpezlivo som začala učivo postupne vysvetľovať. Nechala som ho nad vysvetleným cvičením porozmýšľať. „Už tomu rozumieš?“ opýtala som sa. „Áno“ povedal s úsmevom na tvári. Dala som mu ešte úlohu, aby si postup lepšie zapamätal a aby som zistila, či učivo porozumel. Vypočítal ho správne. Tak sme pokračovali v ďalších príkladoch, ktorým ešte nerozumel. Čas, ktorý som mu venovala sa vyplatil. Postupne začal látko rozumieť a príklady začal správne počítať. Druhý krát sa k nám pridali ďalší spolužiak, ktorý sa mu snažil s učivom tiež pomôcť. Naše stretnutia s Marekom nám priniesli nielen to, že sa zlepšil v učive, ale stali sa z nás aj dobrí kamaráti. Dúfam, že už príkladom o zlomkoch rozumie a bude mať lepšie známky. Držím mu palce!“

List napísala a skutok vykonala Nikola Bazjuková, v šk. roku 2016/2017 žiačka 7. triedy, ZŠ Družicová 4, Košice

4. kategória: POMOC ĽUĎOM

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Ja a svet okolo
- ♥ Svet okolo nás – pozitívne hodnoty
- ♥ Spolupatričnosť medzi ľuďmi
- ♥ Spoluzodpovednosť za spoločnosť v ktorej žijeme
- ♥ Rešpekt voči ľuďom
- ♥ Odvaha postaviť sa nespravodlivosti a násiliu
- ♥ Lahostajnosť – mňa sa to netýka
- ♥ Úcta a pomoc starším

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC ĽUĎOM

Pomoc ľuďom / list A

Katka sa obetavo starala o svoju susedku – babku Katku

„Katka je šikovné, láskavé, empatické dievča ochotné pomôcť tam, kde je to potrebné. V roku 2010 sa s mamkou a 3 ročným bratom vrátili z Českej republiky späť do rodnej Rožňavy, aby sa postarali o prababičku, ktorá ostala sama a bola chorá. Katka nastúpila do 1. ročníka, Erik do škôlky. Ich tatino ostal v ČR lebo tam mal prácu. Katka od prvej chvíle zvládala svoje školské povinnosti veľmi dobre a úspešne, popri tom pomáhala mamke s dozeraním na mladšieho brata a taktiež pomáhala babičke s nákupmi a menšími domácimi prácami. Robila babičke doprovod na krátke prechádzky alebo na dvor, keď už babku prestali poslúchať boľavé nohy. Na lavičke im robili spoločnosť susedky. Medzi nimi aj teta Katka. Teta, ktorá ovdovela, bývala vo vedľajšom vchode a Katka s Erikom boli pre ňu rozptýlením. Teta Katka sa stala členom ich rodiny, a keď došlo k neodvratnému, Katkina babička zomrela, stala sa „teta“ Katka náhradnou babkou. A to doslova so všetkým čo slovíčko „babka“ prináša. Tak uplynuli roky, babka Katka zdieľala s Katkou a Erikom všetky ich úspechy, boliestky, jednoducho sa zblížili, akoby boli od narodenia spolu. Prešli roky a z Katky sa stala šiestačka a z Erika triiak a zrazu sa babka Katka začala meniť pred ich očami, veľmi schudla, bola často unavená, vyčerpávali ju aj najmenšie aktivity. Po dlhšom nátlaku sa babka odhodlala ísť k lekárovi. Postúpila niekoľko vyšetrení a záver bol rakovinový nádor. Babka podstúpila ožarovanie, neskôr operáciu hrubého čreva. Babka veľmi ťažko niesla svoju chorobu, ale Katkina dennodenná prítomnosť, pomoc v podobe upratovania, doprovodu na nákupy, prechádzky jej dodávali aspoň na pár chvíľ silu. Pred Vianocami spolu ozdobovali stromčeky najprv u babky Katky, potom u Katky doma... Dni plynuli. V januári 2017 babka Katka absolvovala kontrolné vyšetrenia, ktoré naznačovali, že najhoršie obdobie je za ňou a choroba ďalej nepostupuje. Všetci sa tešili a najviac Katka. Robili si plány na blížiace sa veľkonočné sviatky, počítali koľko kúpačov bude mať Katka, kto príde ku babke. Ale zrazu si Katka všimla, že babka, aj keď sa celkom dobre držala, začína zabúdať, často sa opakuje – a navyše sa u babky striedali

obdobia, keď bola úplne v nehybnom stave. Náhle jej vypovedali poslušnosť nohy a babka bola ležiaca aj 2-3 týždne. Vtedy Katka hneď zo školy utekala za babkou zistiť, čo potrebuje, aby jej to zabezpečila. Robila doprovod k lekárovi. Keď bola Katkina mamka v práci, úplne mamku zastúpila. Mamka Katku naučila ako babku polohovať, ako jej pomôcť s hygienou. Často babku umývala a celé hodiny jej robila spoločnosť. Žiaľ, tieto chvíle boli čoraz kratšie a vzácnejšie. V marci babke začali vypadávať vlasy. Katka jej vymýšľala účesy, aby maskovali plešinky. Pribúdali aj dni, keď babka prestala chodiť. Tu zasa Katka nastúpila a namiesto behania s kamarátkami po dvore, opäť všetok svoj voľný čas trávila u babky Katky, aby jej dlhé monotónne dni až takmer bez pohybu aspoň trochu spestrila. Zabezpečovala jej nákupy, chodila k lekárke pre recepty. Učila sa u nej, čítala jej knižky, časopisy... Katka sa neštítala babku aj prebalovať, poumývať, ošetriť jej vývod na brušku. Krmila ju, keď sama babka nevládala. Všetko toto niesla veľmi statočne a doma neraz plakala do vankúša. Nakoniec sa babka dostala do stavu, keď už musela ísť do nemocnice. Katka pokiaľ bolo možné chodila denne za babkou. Nosila jej ovocie, jogurty, nápoje a jej obľúbenú kávičku. Postupne Katku rodina pripravovala na fakt, že babka sa už z nemocnice nevráti. A tak sa stalo. Babka Katka koncom apríla zaspala naveky. I keď prešli dva mesiace Katka veľmi zle znáša prázdno v dušičke. No jedno je isté: Vo svojom srdiečku si svoju babku a babku Katku poniesie navždy ako aj rady a poučenia, ktoré od nich dostala.“

List napísala Katarína Viziová s podporou pani učiteľky Birkovej, skutok vykonala Katarína Viziová, v šk. roku 2016/2017
žiacka 7. triedy, ZŠ Zlatá 2, Rožňava

Pomoc ľuďom / list B

Marcelka pomohla starej pani zo susedstva

„Prázdniny som trávila u mojich starých rodičov, ktorých mám veľmi rada. Prežívam u nich každé prázdniny aj so súrodencami. Rada pomáham nielen babke, ale aj dedkovi. Sú starší a z mojej pomoci sa tešia. Starká potrebovala múku na koláč. Keď som prichádzala k obchodu, uvidela som starú zhrbenú babičku. Videla som, ako sa trápi s nákupom, ktorý jej spadol na zem. Taška sa jej pod ťarchou nákupu pretrhla. Neváhala som a utekala jej na pomoc. Po ceste sa kotúlala flaša s olejom, soľ sa rozsykala, pečivo ležalo na zemi, jabĺčka sa rozkotúlali každé iným smerom. Keď som jej pribehla pomôcť, slzy jej zbehli po tvári a bedákala: „Tolká škoda, čo budem teraz robiť?“ Snažila sa zbierať nákup, no nepodarilo sa jej to... „Ja som Marcelka a rada vám pomôžem“ prihovorila som sa jej. Od pani predavačky som si išla vypýtať tašku, do ktorej som vložila babičkin nákup. „Jáj, dievčatko, ty si ale šikovná. Čia si ty?“ Na túto otázku som jej odpovedala cestou k jej domu, kam som ju vypravdala s nákupom. Potom som nakúpila a ponáhlala som sa s nákupom domov. Babka upiekla koláč. Chutil výborne a nielen preto, že som babke pomohla pri pečení, ale hlavne preto, že som z neho vzala kúsok aj babke, ktorej som pomohla. Veľmi sa potešila. Odvtedy ju chodievam občas navštíviť, keď som na prázdninách u svojej babky. Nikdy jej nezaбудnem priniesť nákup z potravín. Stará pani sa na mňa milo usmeje, vrúčne sa poďakuje a obdaruje ma milým úsmevom. Niekedy stačí aj to, aby človek pocítil radosť zo života.“

List napísala a skutok vykonala Marcela Szabová, v šk. roku 2016/2017
žiacka 7. triedy, ZŠ Štefana Majora 560, Veľké Úľany

Pomoc ľuďom / list C

Nina s kamarátkou nosili jedlo ujovi bezdomovcovi

„Išla som von so svojou kamarátkou. Trhali sme šípky pre mamky na čajík. Všimli sme si dvoch chlapcov, ktorí vychádzali z lesíka, kde býval bezdomovec. Išli sme sa tam pozrieť. Ujo bol veľmi smutný a porozprával nám ako mu chlapci robili zle. Rozhádzali mu všetky rožky, čo mal v zásobe, po zemi, porozlievali mu vodu po starom matraci kde spal. Prišlo nám ľúto uja bezdomovca, ktorý okrem toho, že nemá domov, tak nemá ani peniaze, aby si kúpil potrebné veci, dokonca ani jedlo. S kamarátkou sme sa okamžite zhodli v tom, že mu pomôžeme. Rozmýšľali sme z čoho by mal najväčšiu radosť a čo by mu najviac pomohlo. Potom sme išli domov pre našetrené peniaze a v blízkych potravinách sme mu kúpili jedlo a pitie. Keď sme mu tieto veci doniesli, veľmi sa potešil a bolo vidno, že bol dojatý. Na ďalší deň sme mu znovu priniesli jedlo a ponúkla som mu náš zbytočný matrac na spanie. Ujo ho skromne odmietol s tým, že sa už čoskoro bude sťahovať. Takto sme mu nosili jedlo celý týždeň, až kým sa neodstáhoval. Už sme ho potom nikdy nestreli. Dúfame, že sa mu dobre darí.“

List napísali a skutok vykonala Nina Kanderová s kamarátkou, v šk. roku 2016/2017 žiačka 4. triedy, ZŠ Karpatská 11, Žilina

Pomoc ľuďom / list D

Valentín rozvážne doniesol nájdené lieky do lekárne

„Veľmi rady by sme sa podelili s vami o dobrý skutok nášho žiaka Valentína, ktorý sa zachoval veľmi rozvážne. Počas vyučovania dňa 15. júna 2017 zaklopala na dvere riaditeľne pani Anna a rozprávala nám príhodu, ktorá sa jej stala. Jedného dňa bola pani Anna kúpiť lieky priateľke, ktorá ležala v nemocnici. Po príchode do nemocnice zistila, že lieky a injekcie niekde stratila. Hľadala ich, ale márne. Nešťastná ďalej pátrala u šoféra autobusu, ktorým cestovala, na autobusovej zastávke, obecnom úrade, u lekára i v lekárni, či niekto o liekoch vie. Bála sa, aby ich niekto nepoužil a neublížil si. Na jej prekvapenie jej pán lekárnik podal tašku so stratenými liekmi a informáciu, že lieky našiel chlapec Valentín Korduliak, ktorý navštevuje ZŠ Staškov. Nesmierne sa potešila, veď lieky boli veľmi drahé a ešte viac potrebné. Preto nás požiadala, aby sme ju s Valentínom zoznámili a mohla mu osobne poďakovať za jeho krásny čin. Bola veľmi šťastná, že sa v dnešnej dobe nájde dieťa s takým rozvážnym a čestným konaním dospelého. Aj my sme na nášho Valentína nesmierne hrdé a všetkým pedagógom a rodičom želáme takého deti.“

List napísala Mgr. Mária Perdochová – riaditeľka, Mgr. Helena Babišová – pedagóg, skutok vykonal Valentín Korduliak, v šk. roku 2016/2017 žiak 4. triedy, ZŠ Staškov 502

Pomoc ľuďom / list E

Dvojčatá Sofia a Vaneska sa spriatelili so seniormi v domove

„Ja a moja sestra sme dvojčatá. Sme temer stále spolu a spájajú nás aj spoločné zážitky. Jedna bez druhej nejdeme nikam. Dnes chodíme už do piatej triedy a, samozrejme, sme nielen sestry, ale aj spolužiačky. Víkendy často trávim u našej starkej na dedine. Hoci má viacero vnúčat, stíha sa nám venovať všetkým rovnako. Je vždy milá, trpezlivá a ochotná každému pomôcť. Veď práve preto je taká obľúbená vo svojej práci. Pracuje ako opatrovatelka seniorov. Je to ťažká práca. Neraz príde veľmi unavená. Čím viac nám o svojej práci rozpráva, tým viac sa o jej prácu zaujímate. Na naše veľké proskanie nás už niekoľkokrát zobrala do práce so sebou. Trocha jej vždy pomôžeme, poroznášame jedlo, napravíme sem – tam niekomu vankúš... Popritom vypočujeme trápenia a životné osudy

opustených ľudí. Nedávno sme sa zoznámili so starčekom, ktorého choroba pripútala na vozík. Vonku bolo teplo a svietilo slniečko. Starček nám pošepol: „Dal by som si zmrzlinu!“ Stánok so zmrzlinou videl z okna svojej izby. Pozreli sme sa so sestrou na seba a už nás nebolo. O chvíľu sme boli späť aj so zmrzlinou. Starček udivene pozrel a v očiach sa mu zaligotali slzy. Akosi pomaly medzi nami začalo vznikať priateľstvo. Brávali sme ho von do záhrady, k rybníku i na zmrzlinu. Do domova chodíme často. Trocha pomôžeme, trocha starých vypočujeme a pobavíme, a tak sme si našli nielen nových „kamarátov“, ale sme aj lepšie spoznali náročnú prácu našej starkej.“

List napísali a skutok vykonali Sofia a Vanesa Adamovičové, v šk. roku 2016/2017
žiačky 5. triedy, ZŠ Štúrova 142/A, Malacky

5. Kategória: POMOC PRÍRODE

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Zodpovednosť za prírodu
- ♥ Človek ako jej súčasť
- ♥ Ľahostajnosť voči prírode a jej následky
- ♥ Poznanie prírody a jej zákonitostí
- ♥ Každý živý tvor má v prírode svoje jedinečné miesto
- ♥ Súciť so zvieratami odkázanými na našu pomoc
- ♥ Ako môžu deti pomôcť prírode
- ♥ Ako sa ničenie prírody spätne vypomstieva človeku

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC V PRÍRODE

Pomoc prírode / list A

Sofia zachránila malého bieleho psíka

„Spolu s rodičmi a dvoma mladšími sestrami bývame v byte. Lásku k zvieratkám mi rodičia vštepovali už od útleho detstva a viedli ma k tomu, že konat' dobré skutky by sme mali nezištne. Schyľovalo sa ku koncu októbra, keď sme sa s rodinou vybrali na návštevu do susednej obce. Cestou sme v diaľke zazreli malého bieleho psíka, ktorého sme našli uzimého a ustráchaného. Potom, čo sme sa bližšie pozreli, uvideli sme, že mal palicou rozbitú hlavu a vypichnuté oko. Na poli bol asi niekoľko dní, pretože na prvý pohľad bolo vidieť, že dobré jedlo sa mu nedostalo už hodne dlho. Spolu s rodičmi som ho zobrala k zverolekárovi, u ktorého pobudol niekoľko dní, kým sa mu rana na hlave nezacelila a vypichnuté oko nevyčistilo. Rodičia súhlasili, že napriek tomu, že sme bývali v byte už s jedným psíkom, môžeme si i tohto nechať. Fenke sme dali meno Pajdinka, a po výdatnom kúpeli a novému strihu sa z útulného psíka stal nový obyvateľ našej rodiny. Od toho dňa nám robil milú spoločnosť, je s ním veľká zábava, čo je však dôležitejšie, mám skvelý pocit, že som mohla zachrániť psíka, ktorý by zrejme bez nášho záujmu neprežil.“

List napísala a skutok vykonala Sofia Bardoňová, v šk. roku 2016/2017 žiačka 7. triedy, ZŠ s MŠ Ulica 1. mája 3, Báhoň

Pomoc prírode / list B

Patrik zabránil znečisteniu rieky nebezpečnou chemikáliou

„Náš spolužiak Patrik Kastel je výborný kamarát, dobrý žiak a zanietený hasič – dobrovoľník. Rád chodí do prírody a pri prechádzke okolo Váhu si všimol niečo veľmi nezvyčajné. Každých sto metrov v štyroch jamách boli nahádzané veľké bandasky a fľaše, z ktorých vytekala neznáma látka. Bolo toho veľmi veľa, tak sa rozhodol, že si prečíta názov a bola to kyselina chlorovodíková a iné nebezpečné chemikálie. Hneď zavolať na políciu a oznámil nález. Na miesto prišiel kriminalistický technik a spolu s hasičmi a s pomocou nášho Paťa lanami vyťahovali bandasky z jám. Následne zasadlo obecné zastupiteľstvo a pani starostka spolu s riaditeľom školy sa Paťovi poďakovali, že zabránil znečisteniu rieky Váh. Patrik potom oslovil prostredníctvom Facebooku svojich spolužiakov a kamarátov a spolu s dospelými vyčistili ďalšie skládky odpadu v okolí.“

List napísala Mgr. Viera Kloknerová – pedagóg, skutok vykonal Patrik Kastel, v šk. roku 2016/2017
žiak 8. triedy, ZŠ Vinohrady nad Váhom 347

Pomoc prírode / list C

Matej, Štefan a Matúš príkladne zachránili sokola

„Naším žiakom 7. ročníka Matejovi, Štefanovi a Matúšovi nie je ľahostajný osud zvierat. Cestou zo školskej jedálne našli pri potoku za kultúrnym domom ležať nehybné telo mladého sokola myšiara. Vedeli, že žije, lebo hýbal hlavou i očami. Preniesli ho preto veľmi opatrne, položeného na veľkom liste, aby sa ho nedotýkali rukami, do školy. Poprosili ma o radu a obrátila som sa na Štátnu ochranu prírody, kam som zatelefonovala a nález nahlásila. Asi po hodine prišiel pán zo spomínanej inštitúcie, ktorý si zraneného sokola odniesol. Po celý čas ho chlapci strážili a pozorovali. Vedeli, že dravé vtáky sú u nás chránené a hrial ich pocit, že zachránili niekoho, kto by sa bez ich pomoci nezaobšiel.“

List napísala PaedDr. Iveta Šlosárová, skutok vykonal Matej Bidelnica, Štefan Petrik a Matúš Hrnčiar, v šk. roku 2016/2017
žiaci 7. triedy, ZŠ Lehota 144

Pomoc prírode / list D

Iveta sa postarala o vysilenú holubicu

„Jedného dňa som bola na záhrade s bratrancom. Hrali sme sa a zrazu sme uvideli holubicu. Bolo nám divné, že vôbec nevzlietla, keď sme k nej prichádzali. Snažili sme sa ju odohnať, ale ona nie a nie uletieť. Všimli sme si, že zobká polystyrén, tak sme zavolali babku. Po chvíli babka prišla a chytila ju. Vôbec sa nebránila. Pripravili sme krabicu. Do krabice sme dali vodu a zrno. Poobzerali sme ju zo všetkých strán, ale nenašli sme poranenie ani nič zlomené. Podľa toho sme zistili, že bola veľmi vysilená. Dala som jej meno Zlatka. Na nohe sme však našli modrý plastový krúžok s označením pôvodu, ktorý označoval, že nájdená holubica je z Poľska. Ako sme vedeli, že je to holubica? Babka zavolať ornitológa a ten nám povedal, že je holubička. Starala som sa o ňu, hladkala som ju a tešila som sa, že začína byť čulejšia. Ubíjali dni, pekne začala papkať a akoby ožila. Mala som z toho veľkú radosť. Po dvoch týždňoch Zlatka začala lietat'. Krúžila si nad našim domom. Mysleli sme si, že už odletí a viac nepríde. Ďalší týždeň sa však u nás ešte zdržala, no už nás pozorovala zo strechy. Potom prišiel deň, keď sme ju už nevideli. Bola som veľmi rada, že Zlatka prežila a mohla odletieť za svojimi kamarátmi do Poľska.“

List napísala a skutok vykonal Iveta Jurková, v šk. roku 2016/2017
žiačka 6. triedy, ZŠ Centrálna 464, Svidník

Pomoc prírode / list E

Katarína sa starala o ježka, ktorý spadol do šachty

„Zachránili sme malého ježka, ktorý spadol do šachty. Môj tata ho vybral s lopatkou a dal ho k nášmu plotu. Dali sme mu mlieko a keď sa zobudil, zobrali sme ho k zverolekárovi. Zverolekár nám povedal, aby sme ho dali do škatule a aby naňho svietila lampa. Na jedenie sme mu dávali chrobáky a hmyz, ktorý sme našli v záhrade. Do misky sme mu naliali vodu a do škatule sme mu dali piliny, aby mu bolo teplo. Ježko mal dve kilá a bol veľmi malý. Stále naňho svietila lampa, ale aj tak mu bola zima. Preto sme mu tam dali aj plastovú fľašu, v ktorej bola teplá voda. Ježka sme mali tri dni a potom moja mamina zavolała zvieracích záchranárov, lebo sme sa oňho už nevedeli dobre postarať. Jeden ujo zo záchrannej stanice prišiel a odviezol ježka do ošetrovne zvierat, kde sa oňho starali. Dávali mu jesť, aby bol väčší a potom ho vypustili do prírody. Bolo mi za ním smutno.“

List napísala a skutok vykonala Katarína Jurčáková, v šk. roku 2016/2017
žiačka 4. triedy, ZŠ Jelenecká 72, Nitrianske Hrnčiarovce

6. Kategória: DOBRÝ NÁPAD

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Vlastná iniciatíva a kreativita
- ♥ Všímavosť a citlivosť voči ľuďom i okoliu
- ♥ Schopnosť nápad realizovať a doviest' do konca
- ♥ Vedieť pre svoje nápady získať aj ostatných
- ♥ Uspokojenie z realizácie dobrého nápadu
- ♥ Nezištnosť a prínos nápadu

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII DOBRÝ NÁPAD

Dobrý nápad / list A

Kolektív deviatakov sa rozhodol pomôcť bývalému spolužiakovi

„Jakub bol náš spolužiak sedem rokov, až napokon prestúpil na inú základnú školu. V deviatej triede pred Vianocami prišiel za nami do školy kvôli tomu, aby sme sa modlili za jeho maminu, trpí vážnou chorobou, na ktorú sa zomiera. A naozaj jeho mamina zomrela chvíľu pred Vianocami. Niektorí z nás išli na jej pohreb. Bol to smutný pohľad na otca, ktorý zostal sám s piatimi malými deťmi. Keď sme sa vrátili domov, veľa sme si o tom písali na facebooku. Napokon spolužiak prišiel s nápadom, či by sme im aj my nejako nemohli pomôcť. Všetci súhlasili, a tak sme začali do pokladničky zbierať peniaze. Vybírali sme veľa peňazí, za ktoré sme pre nich deň pred

Mikulášom nakúpili sladkosti a drobnosti. Zabalili sme ich do mikulášskych balíčkov a večer na Mikuláša sme cestovali k nim domov odovzdať im ich. Položili sme ich pred dvere, zazvonili sme a utekali sme sa skrýť. Dvere otvoril ich ocino, ktorý sa poobzeral a zbadal balíčky na zemi. Tváril sa prekvapene, keď našiel odkaz, ktorý sme tam nechali. V odkaze bolo napísané: „Aspoň takto Vám chceme spríjemniť toto ťažké obdobie. Myslíme na Vás v modlitbách.“ I keď nikoho nevidel, zakričal: „Ďakujem, Mikuláš.“ My sme boli veľmi šťastní, že sme im aspoň takto mohli rozjasniť to smutné predvianočné obdobie. Keď si na to spomeniem, som na svojich spolužiakov hrdá, pretože sme sa dokázali spojiť kvôli nádhernej veci.“

List napísala Katarína Čechová, v šk. roku 2016/2017 žiačka 9. triedy, skutok vykonal kolektív v šk. roku 2016/2017 žiaci 9. triedy, Katolícka ZŠ s MŠ A. Bernoláka, Tomášikova 1, Martin

Dobrý nápad / list B

Ťsmár sa zblížili so starými ľuďmi z domu seniorov

„Každému z nás určite napadla myšlienka: „Čo bude s nami, keď budeme starí?“

Možno budeme spokojne s našou rodinou tráviť spoločné chvíle a možno budeme tráviť dni v domove dôchodcov. Naša pani učiteľka triedna myslí aj na takýchto ľudí, ktorí žijú osamelí v domove dôchodcov. Vďaka nej naša trieda trávi deň s ľuďmi s domova dôchodcov. Vždy tam ideme počas vianočného obdobia, pretože na Vianoce by nemal byť nikto sám. Zakaždým si pripravujeme pekný program. Či už sú to vianočné básničky, koledy alebo voňavé koláčiky pripravené s láskou spolu s rodičmi. Počas troch rokov, ktoré tam chodíme, sme si stihli so seniormi vytvoriť pekný vzťah. Vždy, keď prídeme, každému prednesieme vinše k Vianociam a Novému roku. Nezabúdame ani na ľudí, ktorí nemôžu kvôli zdravotným problémom prísť k nám dole a pozrieť si náš program. Vtedy ideme za nimi do izby a podávame im ruky aj chutné koláčiky. Tí sú často dojatí a spustí sa im aj slzička po tvári plnej vrások. Odmenia nás láskavým úsmevom, spomienkami na mladosť a veselými rozhovormi. Preto veríme, že táto tradícia vydrží až dovedy, kým aj my zostarneme a budeme si môcť s inými deťmi zaspomínať na to, keď sme na ich mieste boli práve my.“

List napísala Sabina Trnovcová, v šk. roku 2016/2017 žiačka 8. triedy, skutok vykonal kolektív, v šk. roku 2016/2017 žiaci 8. triedy, ZŠ Nemocničná 987/2, Považská Bystrica

Dobrý nápad / list C

Deti sa zapojili do školského projektu Hrdina bežného dňa

„Projekt Hrdina bežného dňa – Hľadáme dobrý skutok! V tomto školskom roku sme sa rozhodli hľadať dobré skutky v našej škole, a tým ukázať, že dobro nevíťazi len v rozprávkach. Projekt prebiehal v mesiacoch september 2016 až marec 2017. Do projektu sa zapojili deti s ľahkým mentálnym postihnutím z 2. – 9. ročníka, prípravné ročníky a žiaci praktickej školy. V týchto triedach bola umiestnená krabička s označením Hrdina bežného dňa s predtlačenými lístočkami. Každý mesiac si na triednickej hodine žiaci spolu s triednou učiteľkou/učiteľom porozprávali o tom, aké dobré skutky v škole vykonal ich spolužiaci. Potom sa spoločne dohodli na mene spolužiaka a skutku, ktorý napísali na lístoček. Lístoček pripli na nástenku na školskej

chodbe. Na konci mesiaca určená trieda spolu so svojou triednou učiteľkou/učiteľom vybrala zo všetkých pripnutých lístočkov najkrajší dobrý skutok v danom mesiaci – jeho vykonávateľ sa stal finalistom, ktorý postúpil do záverečného hlasovania. Hrdina tohto skutku dostal malú odmenu. V tomto školskom roku bolo do súťaže prihlásených 52 dobrých skutkov našich žiakov! Do záverečného kola postúpilo sedem finalistov. Hlasovaním dospelých i detí sa určil najkrajší dobrý skutok v tomto školskom roku. Stal sa ním skutok Adama Tótha z praktickej školy, ktorý daroval svoje obľúbené hračky a knižky pre deti do špeciálnej materskej školy. Veríme, že projekt prispel k šíreniu dobra medzi žiakmi a učiteľmi tejto školy a taktiež k integrácii postihnutých detí do spoločnosti.“

List napísala Mgr. Hana Macková – pedagóg, skutok vykonal kolektív, v šk. roku 2016/2017 žiaci 2. až 9. triedy, Spojená škola internátna, Úzka 2, Prievidza

Dobrá nápad / list D

Šiestaci zorganizovali veľký zber aby pomohli iným ľuďom i obci

„Blížil sa Deň Zeme, ktorý si každoročne pripomíname na škole. Nenapadala ma nejaká zmysluplná originálna aktivita, ale žiaci to zobrali do vlastných rúk. Na konci hodiny rozhodli, že Jarovce vyčistia od nepotrebného odpadu. Ale vyzbierajú také „pre nich nepotrebné“ veci, ktoré darujú tým, čo to potrebujú a dokážu využiť. Takže sa rozhodli, že idú zbierať nepotrebné šatstvo a hračky do detských domov, deky a rôzne návliečky do útulkov zvierat a k tomu ako bonus použité batérie, ktoré ľudia často hádzajú do komunálneho odpadu. Bola som ohromená a milo prekvapená húževnatosťou a iniciatívou 22 šiestakov. Bez problémov si rozdelili čiastkové úlohy a mohlo sa začať. Dve šiestačky v počítači vytvorili letáky, ktoré plánovali roznášať po celých Jarovciach. Vypočítali mi, že im mám vytlačiť okolo 600 kusov letákov. Hneď po vyučovaní nastalo u nich hotové šialenstvo – rozdelili sa do skupín a rozpáchli sa po celých Jarovciach. V rámci svojho voľného času letáky rozdali do všetkých schránok, zastavili sa na futbalovom ihrisku, v reštaurácii... Na druhý deň ste mohli vidieť naše letáky nielen v schránkach, ale aj na autobusových zástavkách, stĺpoch elektrického vedenia, za stieračmi áut. Samozrejme, minuli všetky letáčky a bolo im málo. Takže som musela tlačiť ďalšie. Ešte v prvý deň, keď odo mňa dostali vytlačené letáky, skupina dievčat išla do každej triedy a porozprávali nielen žiakom, ale aj všetkým učiteľom, o ich akcii. Na druhý deň ráno, keď už boli asi celé Jarovce informované, začali ešte pred vyučovaním prichádzať rodičia a nosiť veci. Bola som v šoku, ako rýchlo začali triediť veci a nosiť ich k nám do školy. Šiestaci dokonca ešte pred prvou hodinou oblepili vrecia s označením – oblečenie, baterky, deky a hračky. Keď som videla, ako za prvé doobedie pribudli plné vrecia, zmocnila sa ma panika, že budeme potrebovať asi kamióny, aby sme to potom odviezli. Vôbec som nečakala taký pozitívny ohlas od občanov, rodičov a starých rodičov našich žiakov. Šiestakov to tak pohltilo, že si na papier napísali služby, kto bude zbierať naplnené vrecia poobede a odnášať ich do zbernej miestnosti, a kto zase príde ráno o 7:30, aby dal pred budovu školy prázdne označené vrecia, kde môže každý odovzdať tieto veci. Zberová miestnosť sa plnila a v polovici akcie bolo potrebné tieto veci roztriediť. Najskôr som si myslela, že žiakom sa nebude chcieť niečo takéto robiť, ale opäť ma prekvapili

svojou akčnosťou. Dokonca hodinu informatiky a svet práce vymenili za triedenie. Z fotiek by ste mohli vidieť, aký organizovaný chaos nastal v ich triede. Nielen 22 mierne nadšených a hlučných detí, ale ten neporiadok po celej triede, keď začali vyťahovať všetky veci z vriec. Začala som mať až bolesti žalúdka, či toto vôbec zvládnu nielen vytriediť, ale dať triedu do poriadku. Sami sa zorganizovali – chlapci začali triediť hračky a batérie, dievčatá celé oblečenie. Triedeniu hračiek venovali veľkú pozornosť – všetky ich otestovali a cítili sa ako v hračkárstve. Roztriedili ich na chlapčenské, dievčenské, pre bábätká, spoločenské. Dievčatá čakala náročnejšia úloha – začali triediť topánky, oblečenie na detské, pre dospelých, tričká, nohavice, šaty,... Každú vec pozreli, či je čistá, nepoškodená, poskladali ich a roztriedili do vriec. Ešte mali asi pocit, že toho málo urobili, tak začali z rôzneho odpadu vyrábať rôzne užitočné vecičky – z nepotrebného oblečenia hračky pre psíkov, záložky do kníh. Aj niektorí rodičia šiestakov sa ponúkli, že nám pomôžu veci odnieť, keďže je ich také množstvo. Ja som deťom len pomohla, že som oslovila rôzne útulky a detské domovy, kam by sme tieto veci mohli venovať. Presne 10. mája však prišli zástupcovia z Detského domova Macejko v Malackách, ktorým sme venovali väčšinu oblečenia a hračiek. Použitie baterky putovali do firmy INSA, s.r.o. a deky do útulku Slobody zvierat. Nadšenie, radosť, energia a ochota týchto detí bola neuveriteľná. Vôbec ich nezaujímalo, či budú za to nejako ohodnotení, dôležité bolo pre nich, že môžu pomôcť iným. Bol to ich nápad, ktorý si sami zorganizovali. A navyše oni ma toho naučili tiež veľa – že aj oni majú skvelé nápady, dokážu sa spojiť pre dobrú vec a zvládnu to aj bez pomoci dospelého.

List napísala Mgr. Silvia Murgašová – pedagóg, skutok vykonal kolektív, v šk. roku 2016/2017
žiaci 6. triedy, ZŠ s MŠ Trnková 1, Bratislava

Dobrý nápad / list E

Filip doniesol do školy mravce aby inšpiroval spolužiakov k ochrane prírody

„Mám 9 rokov a mám rád prechádzky v prírode. Pani učiteľka z prírodovedy nám dala za úlohu vyhľadať zaujímavosti o mravcoch. Po vyučovaní som išiel do knižnice pohľadať knihu o mravcoch, aby som spolužiakom povedal pár zaujímavostí. Spomenul som si, že v našich miezgovských lesoch je mravenisko. Zobral som z domu sklenený pohár a išiel som do lesa. Kráčal som po lese k veľkému mravenisku. Mravce si ho postavili v starom vyrúbanom kmeni. Zazrel som, ako si práve nesú včelu a poraneného mravca. Môj tata mi pomohol nabrat' niekoľko mravcov s konármi do pohára. Tešil som sa, ako ich v škole ukážem spolužiakom. Na druhý deň, keď som vybral pohár z tašky, všetkých to zaujalo. Pozorovali sme stavbu tela, počet nôh, farbu a spôsob pohybu. Lesné mravce sú naozaj zaujímavé, pretože sú veľké. Po vyučovaní som opäť išiel do lesa aj s mravcami, aby som ich vrátil späť do mraveniska. Bol som rád, že moji kamaráti mali možnosť popozerať si lesných mravcov a uvedomiť si, že patria medzi zaujímavý hmyz. Chcel by som, aby si aj oni vytvorili pozitívny vzťah k prírode a riadili sa heslom: Poznaj a chráň!“

List napísal a skutok vykonal Filip Černo, v šk. roku 2016/2017,
žiak 3. triedy, ZŠ Partizánska 6, Bánovce nad Bebravou

CENA SAŠKY FISCHEROVEJ – MALÝ VEĽKÝ ČIN

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List A

Ajjúb denne pomáha nevidiacemu nevlastnému otcovi

„Vyrastal som sám s mamkou u babky. Všade sme chodili sami – len ja a mamka, keďže babka nie je spoločenský typ a bola stále v práci. Veľmi som túžil po ockovi a súrodencoch a dokonca som vykrikoval: „Kto chce byť mojím ockom?“ Keďže môj biologický otec sa o nás nezaujímal, tak sme sa o neho nezaujímal ani my. A raz predsa sa mi tento sen splnil. Našiel som si ocka, alebo vlastne on si našiel mňa. Mám rád divadlo a práve tam sa mamka spoznala s úžasným klaviristom. Žiaľ, trpí vážnym handicapom – je nevidici. Preto som sa vo vnútri svojho srdca rozhodol, že sa mu odvdáčim za to, že sa ma ujal ako vlastného tak, že mu budem pomáhať. A tak mu často pomáham. Tiež často chodím po súrodencov do materskej školy a starám sa o nich, keď je mamka chorá. Chodím so súrodencami každý deň von a tiež chodím často na nákupy. Ale robím to s ochotou a radosťou. Pretože pomáhanie ma baví.“

List napísal a skutok vykonal Ajjúb Tomi, v šk. roku 2016/2017, žiak 8. triedy,
ZŠ Užhorodská 39, Košice

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List B

Peter rád pomáham všetkým ľuďom

„Volám sa Peter. Chodím do 5. ročníka do špeciálnej triedy v ZŠ. I keď som malej postavy a pochádzam z chudobného prostredia, hovoria o mne že mám veľké srdce. Pri vianočnej zbierke potravín som oslovil ľudí z našej dediny a som rád, že aj keď sú Rómovia chudobní, tak sa zapojili do našej školskej zbierky a doniesol som veľa potravín. Rád pomáham všetkým ľuďom. Pred týždňom som pomohol sesternici Slávke, ktorá začala rodiť doma. Privolal som pomoc v poslednej chvíli. Zavolať som jej rodičov. V sanitke sa jej narodilo pekné dievčatko – Arianka. Bol to pre mňa veľký zážitok, keď som videl ženu ako trpí pri pôrode. O to viac si vážim ľudí a ak spadne pero pani učiteľke na chodbe som prvý, ktorý jej ho zdvihne. Pripadá mi to ako samozrejmosť, nechcem sa tým chváliť, ale pani učiteľka mi povedala, aby som Vám napísal.“

List napísal a skutok vykonal Peter Dirda, v šk. roku 2016/2017
žiak 6. triedy, ZŠ Spišský Hrušov 264

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List C

Matejko v horách hľadal stratenú malú sesternicu

„Matejko mal v tom čase iba 9 rokov. Stalo sa to cez letné prázdniny 2016. Boli sme na výlete vo Vysokých Tatrách spolu s Matkovým bratom a sesternicami. Išli sme na výlet na Popradské pleso. Prišli sme na Popradské pleso, dali sme si obed, urobili pár fotiek pri pleso a najmenšia Matkova sesternica Adelka sa v priebehu sekundy stratila. Priamo pri vode. Mali sme o ňu veľký strach. Rozbehli sme sa ju hľadať na všetky strany, mala iba 5 rokov. Matko sa o ňu strašne bál.“

Turisti nám povedali, že videli ísť také dievčatko hore smerom na Ostrvu. Ktorí to poznáte viete, že je to veľmi strmý kopec. Na tabuľke je písaný výstup niečo vyše hodiny, ak si to ešte dobre pamätám. Matko to vybehol za cca 25 minút. Kým sa vrátil, Adelka sa našla dole pri Popradskom Plese. Matko sa vrátil veľmi unavený, skolaboval, postupne nám začal odchádzať. Museli sme volať horskú službu, dole už čakala na neho sanitka, ktorá nás odviezla do Popradskej nemocnice. Matko si odležal v nemocnici 3 dni, skoro týždeň nevládal chodiť. Do dnes má ešte z tohto výkonu problémy. Kvôli stratenej Adelke skoro obetoval svoj život. Tento skutok neľutuje a jeho životným snom je stať sa záchranárom. Som na neho veľmi pyšná.“

List napísala Zuzana Andrášeková Mazúrová, skutok vykonal Matej Puliš, v šk. roku 2016/2017
žiak 4. triedy, ZŠ Školská 49, Žilina – Závodie

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List D **Statočná Kristínka vidí srdcom**

„Som učiteľka ZŠ Stará Bystrica a spolu so svojimi prváčikmi, by sme Vám chceli napísať príbeh o jednom dievčatku, menom Kristínka. Je to obyčajná, veselá a milá prváčka, však svojim výzorom a postihnutím sa trochu od nás zdravých, odlišuje. Má veľmi vážne zrakové postihnutie – chýba jej jedno očko a na to druhé veľmi slabo vidí. Všetci sme si mysleli, keď nastúpila do prvého ročníka, že Kristínka bude od nás potrebovať veľkú pomoc a preto, som svojich žiakov, na takúto situáciu pripravovala. Na začiatku to mala Kristínka veľmi ťažké. Musela znášať nepríjemné pohľady nielen od detí, ale smutné je, že i dospelí riešili jej vzhľad. Ona len smutne na všetkých pozrela a povedala: „Taká som sa narodila.“ V škole „Kika“ ako ju všetci voláme, bola odkázaná na nás. Ona však všetko pozorne sledovala, počúvala a zrazu začala robiť všetko sama. Veľakrát, keď sme jej chceli pomôcť, povedala: „Ďakujem Vám veľmi pekne, máte dosť práce, ja sa o to pokúsim sama.“ Vtedy mi do očí vošli slzy. Málokto z nás je taký, že i napriek ťažkému osudu nič od nikoho nežiada, ale ešte aj pomáha, a to je prípad Kristínky. Každého uteší, pohladká, upokojí, pomôže a podelí sa so všetkým. Má dobré a veľké srdiečko. Zdraví ľudia vidia očami, ale naša Kristínka vidí srdcom.“

List napísala Mgr. Jana Kadášová – pedagóg, skutok vykonal Kristína Liptáková, v šk. roku 2016/2017
žiačka 1. triedy, ZŠ s MŠ Stará Bystrica č. 680

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List E **Ukrajinka Nika pomáha mame so slovenským jazykom**

„Moja mamina a ja nepochádzame so Slovenska. Odišli sme z Ukrajiny za lepším životom. Keď sme sa sem prisťahovali, ja som začala navštevovať slovenskú základnú školu a naučila som sa dobre po slovensky. Po určitom čase sa moja mamina chcela zamestnať na Slovensku. Pomohla som jej s vyplňovaním dotazníkov, ktoré boli dôležité pre získanie jej práce. Maminu hneď prijali a v tejto firme pracuje dodnes.“

List napísala a skutok vykonal Nika Obornová, v šk. roku 2016/2017
žiačka 5. triedy, ZŠ s MŠ Diviaky nad Nitricou 121

detský čin roka

Hlasovací listok

rok 2017

Škola:	Trieda:
---------------	----------------

Zaznamenajte, prosím, počet pridelených hlasov k jednotlivým listom.

	LIST A	LIST B	LIST C	LIST D	LIST E
1. kategória					
2. kategória					
3. kategória					
4. kategória					
5. kategória					
6. kategória					
Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin					

Počet hlasujúcich detí celkovo:

Podpis pedagóga:

Ďakujeme

všetkým deťom, ktoré svojim dobrým skutkom podporili dobro.

Ďakujeme

všetkým deťom, ktoré si všimli dobré skutky iných detí a napísali o nich.

Ďakujeme

pedagógom, že sa s deťmi rozprávali a motivovali ich k zapojeniu sa do ankety.

Ďakujeme

všetkým dospelým, ktorí deti citlivo a s láskou ocenili.

Ďakujeme

všetkým detským porotcom za podporu dobrých skutkov hlasovaním v detskej porote.

Ďakujeme

Všetkým projektovým partnerom, priateľom, známym i neznámym ľuďom za podporu projektu.

Radi Vám poskytneme podrobnejšie informácie o projekte:

OZ Detský čin roka

Ševčenkova 21, 851 01 Bratislava

Magdaléna Fábryová – koordinátor projektu

0907 797 236

magda.fabryova@detskycin.sk

www.detskycin.sk